یادداشت

وزیر خوب برای آموزش و پرورش

رحیم عبادی
عضو هیئت‌علمی دانشگاه فرهنگیان

موفقیت دکتر پزشکیان موجی از امید برای اصلاحات و بهبود امور در کشور را فراهم کرد و همگان در تلاش هستند با یاری‌رساندن به او برای انتخاب وزرایی قوی، دولت توانمندی را مستقر کند. ویژگی‌های یک وزیر خوب برای آموزش و پرورش هم از جمله دغدغه‌های مهم است و امید است مورد توجه جناب آقای دکتر پزشکیان، رئیس‌جمهور منتخب و کمیته‌های تخصصی انتخاب وزرا قرار گیرد: بخش اول، ویژگی‌های فردی است: وزیر خوب برای آموزش و پرورش باید از تحصیلات مرتبط با حوزه آموزش و پرورش برخوردار بوده و عضو خانواده آموزش و پرورش (استخدام) و دارای مشروعیت سازمانی، خوشنامی و مقبولیت در میان خانواده بزرگ فرهنگیان باشد. پاکدستی، صداقت و سلامت اداری و مالی، داشتن روحیه انتقادپذیری، مشارکت‌جویی و پاسخ‌گویی، شجاعت در بیان نظرات، قدرت بیان و پشتکار در انجام مسئولیت‌ها و داشتن وجهه و اعتبار ملی می‌تواند بخش مهمی از ویژگی‌های دیگر یک وزیر خوب برای آموزش و پرورش باشد. اما آنچه مهم‌تر است، بخش دوم و ویژگی‌های اختصاصی است که توجه به آن بسیار حائز اهمیت است؛ ازجمله:

۱- سابقه مدیریت موفق و درخشان در مدیریت آموزش و پرورش: آموزش و پرورش محل تجربه‌آموزی و انجام آزمون و خطا نیست، همچنان که سازمانی برای تکرار مدیریت‌های همیشه مدیر، بالاخص مدیران ناموفق نباید باشد. باید کسانی برای وزارت آموزش و پرورش برگزیده شوند که دارای موفقیت‌های درخشان در دوره مدیریت خود در سطوح مختلف آموزش و پرورش بوده باشند.

۲- آشنایی و شناخت مسائل آموزش و پرورش: آموزش و پرورش با مسائل و حتی بحران‌های اساسی همچون عدالت آموزشی، کیفیت یادگیری و... مواجه است. فرد منتخب و برگزیده باید شناخت و تحلیل درستی از مسائل اساسی آموزش و پرورش داشته باشد تا در فرصت محدود مدیریت چهارساله، قادر به برنامه‌ریزی و مدیریت برای حل آنها باشد. افراد کم‌اطلاع و ناتوان از درک مسائل بنیادی آموزش و پرورش، خود موجب بحران‌های جدیدی برای آموزش و پرورش خواهند بود؛ کمااینکه در دولت سیزدهم این‌گونه بوده است.

۳- نگاه راهبردی و بلندمدت به مسائل آموزش و پرورش: آموزش و پرورش گرچه سازمان و نهادی است مشابه سایر دستگاه‌های اجرائی کشور، اما آن که به‌عنوان وزیر انتخاب می‌شود، باید بداند مسائل آموزش و پرورش، امور بنیادی است که اهتمام به آنها باید با دید بلندمدت و راهبردی انجام شود تا ضمن پاسخ به نیازهای مهم جاری، ظرفیت‌های ملی و زیرساختی برای حل آنها فراهم شود. ازجمله ایرادهای اساسی به مدیریت‌های گذشته در آموزش و پرورش، تمرکز بر امور جاری و اجرائی و پرهیز از نگاه کلان و راهبردی به مسائل آموزش و پرورش بوده است.

۴- داشتن برنامه برای تحقق وعده‌های رئیس‌جمهور و تکالیف قانونی: وزیر خوب برای آموزش و پرورش کسی است که از یک سو برای تحقق وعده‌های رئیس‌جمهور جناب آقای دکتر پزشکیان برنامه ارائه کرده و راه‌های تحقق آن را بیان کند و از سوی دیگر برای حل مسائل اساسی آموزش و پرورش با استفاده از ظرفیت‌های قانونی همچون قانون برنامه هفتم، برنامه‌ای روشن و همراه با ضمانت‌های اجرائی پیش‌بینی و اعلام کند.

۵- توانمندی حل مسائل کلیدی آموزش و پرورش: افراد داوطلب برای وزارت آموزش و پرورش باید بدانند آیا توان و قدرت حل مسائل کلیدی آموزش و پرورش را دارند؟ مشکلات و مسائل آموزش و پرورش همچون بسیاری از مسائل کشور از حد مسئله فراتر رفته و به مرحله نگران‌کننده رسیده است. مشکلات معیشتی معلمان، مصائب نیروی انسانی در آموزش و پرورش، کیفیت تحصیل و یادگیری دانش‌آموزان، تعطیلی امر تربیت و مناسکی‌شدن امور تربیتی دانش‌آموزان و... ازجمله این بحران‌هاست.

۶- استقلال آموزش و پرورش: در دهه‌های اخیر، آموزش و پرورش به‌عنوان یک نهاد تخصصی و حرفه‌ای جایگاه خود را از دست داده و نهادهایی از بیرون برای آموزش و پرورش تصمیم‌ساز شده‌اند و به همین دلیل تاکنون وزارت آموزش و پرورش موفق نشده سازمان نظام صنفی و حرفه‌ای معلمان را تشکیل دهد و فعال کند. استقلال جوهر نظام تعلیم و تربیت است؛ هرگونه کوتاهی، خسارتی بزرگ در امر مهم آموزش و پرورش دانش‌آموزان را به دنبال خواهد داشت.

۷- رویکرد اصلاح‌طلبانه در قبال مسائل آموزش و پرورش: اهتمام به مسائل آموزش و پرورش باید با رویکرد اصلاح‌طلبانه و مبتنی بر اصول اصلاح‌طلبی همچون پاسداشت کرامت انسانی، حفظ حقوق بنیادین کودکان، آموزش و پرورش به‌مثابه رکن توسعه پایدار، بالندگی شهروند آزاد و دارای حق و مسئولیت، همبستگی ملی و تنوع فرهنگی، نگاه معطوف به آینده، یادگیری مادام‌العمر و آموزش و پرورش برای زندگی بهتر باشد. وزیر مطلوب آموزش و پرورش باید خود را برای ساختن آموزش و پرورش آینده آماده کند و این امر با محافظه‌کاری و تداوم وضع موجود سازگار نیست، همچنان که با شیوه‌های سنتی و سپردن مدارس به هیئت امنای مدارس هم ناسازگار است. رویکرد مناسب و علمی که دارای پشتوانه بین‌المللی و موفق است، اصلاحات همه‌جانبه در رویکردها، ساختارها، برنامه‌ها و رفتارها در درون نظام آموزش و پرورش است و فراموش نکنیم جناب آقای دکتر پزشکیان با وعده اصلاحات در کشور برای بهبود و اعتلای ایران موفق به اعتماد مردم شده‌اند. او را برای سربلندی ایران همراهی کنیم ان‌شاءالله.

حسین (ع) مظهر شجاعت و دلدادگی

در روز عاشورا خیل عظیم دلدادگان حسینی در سراسر کشور به سوگ نشستند

شرق: «خُطَّ الَموتُ عَلی وُلدِ آدمَ، مَخَطَّ القَلادَةِ عَلـی جِیدِ الفَتـاةِ: مرگ، بر گـردن فرزند آدم، زیبایی گردنبندی است بر گـردن دختر جوان «حسین(ع)». این سخن کاملا معلوم است که برای کـدام زبان و کدام ذات است. هیچ‌کس درباره مرگ نمی‌تواند جز حسین یا کسی که از خون علی باشد، این‌طور حرف بزند. معمولا آزاده‌ها که حرف می‌زنند، می‌گویند: «مرا مرگ بهتر از این زندگی/ که آزاد باشم کنم بندگی». اما اینجا سخن طوری دیگر است و شهادت طور دیگری دیده می‌شود: مرگ بر گریبان آدمی، همچون گردنبندی زیبا بر گردن دختری جوان، زینت آدم است». (حسین وارث آدم، علی شریعتی).

عکس: زهرا پارکی، فارس

قرن‌ها از قیام حسین(ع) گذشته است اما دلباختگان او و خون به‌ناحق ریخته‌اش هرسال روز عاشورا گرد هم می‌آیند و ضمن گرامیداشت واقعه کربلا، با برپایی باشکوه نماز ظهر عاشورا با امام شهیدشان تجدید بیعت می‌کنند.

دیروز نیز عاشقان و دلدادگان اهل بیت علیهم السلام در دهمین روز ماه محرم‌الحرام، به یاد آخرین نماز سرور و سالار شهیدان حضرت اباعبدالله(ع) و یاران باوفایش در کربلا، نماز ظهر عاشورا را به جماعت اقامه کردند. ایسنا گزارش داده است که مساجد، تکایا، حسینیه‌ها، گلزارهای شهدا، آستان امامزادگان و بقاع متبرکه، دیروز میزبان نمازگزارانی بودند که با شور و شعور حسینی، هم عزاداری کردند و هم به اقامه نماز پرداختند تا عشق و ارادت خود را به ساحت حضرت ثارالله و شهدای دشت نینوا نشان دهند.

همچنین خیل عظیم هیئت‌های سوگوار و عزاداران امام حسین(ع) پس از شنیدن اذان ظهر از بلندگوهای شهر، بلافاصله دست از عزاداری کشیده و در خیابان‌ها، پیاده‌روها و در هر مکانی که بودند فریضه واجب نماز را که یکی از ارکان و مؤلفه‌های نهضت حسینی است، به جا آوردند. از ساعات اولیه صبح دیروز، مردم در سراسر شهرها و روستاهای استان تهران برای قهرمانان حماسه تاریخ‌ساز کربلا، عزاداری و سوگواری کرده و اشک ماتم ریختند و در ادامه با حضور خود در صفوف نماز جماعت صحنه‌هایی از دلدادگی و ارادت خود به خاندان عصمت و طهارت علیهم السلام را به نمایش گذاشتند.

در راستای باشکوه برگزارشدن مراسم روز عاشورا، پلیس راهور نیز از پیش تمهیدات ترافیکی برای این روز در نظر گرفته بود. سرهنگ موسوی‌پور به موتورسیکلت‌سواران توصیه کرده بود که کلاه‌ایمنی داشته باشند و مراقب کودکان و عزاداران حسینی در این شب‌ها باشند و در محل‌های مشخص موتورسیکلت خود را پارک کنند؛ همان‌گونه که برای خودروها در معابر تهران محل‌هایی برای پارک‌کردن تعیین شده است.

اورژانس تهران هم آمادگی خود را برای این روز اعلام کرده بود. معاون فنی و عملیاتی سازمان اورژانس استان تهران با اشاره به تمهیدات برای خدمات‌رسانی در عاشورای حسینی گفته بود که با توجه به بیشترشدن مراسم‌های عزاداری، مرکز پیام اورژانس استان ظرفیت پاسخ‌گویی خود را افزایش داده است.

اتوبوس آمبولانس‌ها، آمبولانس‌ها و موتورلانس‌ها نیز در محل اجتماع عزاداران مانند امامزاده‌ها و هیئت‌های بزرگ مستقر بودند.

تعزیه، جلوه دیگری از سوگ

اما علاوه‌بر عزاداری و برپایی تکایا و دسته‌های سینه‌زنی، تعزیه یا شبیه‌خوانی نیز نوعی نمایش مذهبی و سنّتیِ شیعی است که در ایران رواج دارد و عمدتا درباره کشته‌شدن حسین‌بن علی و یارانش در کربلا اجرا می‌شود. امسال نیز آیین شبیه‌خوانی به مناسبت ایام دهه نخست ماه محرم در فرهنگسرای خاوران در تهران برپا شد.

مهدی سعیدی، یکی از تعزیه‌خوانان کشور در این‌باره به ایرنا گفته است: «تعزیه یک تئاتر مذهبی با رعایت قواعد نمایش است و تعزیه‌خوان باید به موسیقی اصیل سنتی ایرانی آشنا باشد. به‌طور قطع اجرای تعزیه اصیل و سنتی به‌شکل درست، می‌تواند روش مناسبی برای عزاداری باشد و به‌ویژه نسل جدید (کودکان و نوجوانان) را جذب خود می‌کند.

در کنار مجالس سخنرانی، مداحی و روضه‌خوانی که اتفاقات تاریخی در آن به نثر و نظم روایت می‌شود، تعزیه شیوه‌ای است که با استفاده از هنر نمایش، موسیقی و ادبیات غنی و پرمحتوای خود تأثیر شگرفی را بر تماشاگر می‌گذارد و به‌شدت احساسات بیننده را برانگیخته می‌کند. بنابراین از این منظر از پرمخاطب‌ترین روش‌های سوگواری است».

«امیری حسین و نعم الامیر»

اما حسین(ع) را نباید تنها در بزنگاه قتلگاه دید. در مواجهه با حسین(ع) و واقعه عاشورا باید جامع‌الاطراف بود. بر همین اساس، محمدرضا سنگری در گفت‌وگو با پایگاه فکر و فرهنگ مبلغ به این پرسش پاسخ داده است که شعار «امیری حسین و نعم الامیر» ریشه در کدام واقعه کربلا داشته است؟ این نویسنده و پژوهشگر تاکید کرده است: «مبادا امام حسین(ع) را فقط در وجه تراژیک خلاصه کنیم. این خوب است اما کافی نیست. باید ابعاد چهارگانه کربلا را دریابیم. اول نگاه عارفانه، مانند عمان سامانی، نیر تبریزی و... که از این بعد به عاشورا پرداختند. در بعد دوم و حماسی کربلا، منظومه «ظهر دهم» از قیصر امین‌پور را به‌عنوان نمونه داریم.»

او با اشاره به رجزخوانی عمربن جناده، نوجوان ۱۲ساله کربلا، گفت: «عمربن جناده، نوجوان ۱۲ساله‌ای است که در کربلا حضور داشته و رجزخوانی قابل‌توجهی کرده است. اولین کسی که این شعار «امیری حسین و نعم الامیر» را سر داده، همین نوجوان بوده است». او ادامه داد: «مورد سوم، بعد تراژیک کربلا است. برخی می‌گویند آیا برای کودک باید از سوگ گفت؟ جنس این غم متفاوت است. کربلا کلاس تربیت عاطفی است. وقتی برای کودکی که بی‌رحمانه به شهادت رسید گریه می‌کنیم، تربیت عاطفی شکل می‌گیرد. کسی که برای این موضوع اشک می‌ریزد ظلم نمی‌کند. در کربلا تعداد زیادی کودک و نوجوان حضور دارند و امام حسین(ع) عاشق کودکان و نوجوانان بودند».

سوگ بی‌پایان

اگرچه برای روز عاشورا سفارش شده که با حضور در جلسات عزای امام حسین در ماتم عزای آن حضرت گریه کنیم، ولی تلاوت هزار مرتبه سوره توحید و قرائت زیارت عاشورا با صد لعن و سلام نیز از اعمال توصیه‌شده این روز است. ایرنا در گزارشی نوشته مرحوم آیت‌الله میرزا جواد ملکی‌تبریزی در کتاب المراقبات سفارش‌هایی برای ماه محرم و به‌ویژه روز عاشورا دارد؛ از جمله اینکه می‌نویسد اگر نتوانستیم در تمام دهه اول محرم اعمال واردشده را انجام دهیم، حداقل در روزهای تاسوعا و عاشورا و در شب یازدهم نان خالی بخوریم و تا عصر عاشورا، مواردی همچون خوردن، آشامیدن و حتی دیدار با برادران دینی را رها کنیم و آن روز را روز گریه و اندوه خود قرار دهیم. این استاد اخلاق همچنین توصیه می‌کند تا در آخر روز عاشورا زیارت تسلیت بخوانیم و در توسل، پذیرش عزاداری را خواسته و از کوتاهی خود عذر بخواهیم.

شیخ عباس قمی در کتاب مفاتیح نوشته است که انسان باید در روز عاشورا مشغول کاری از کارهای دنیا نشود، بلکه در گریه و نوحه و مصیبت باشد و اهل خانه خود را دستور دهد که عزای آن حضرت را به پا دارند و مشغول ماتم و سوگواری باشند، چنان‌که در سوگ عزیزترین اولاد و اقوام خود مشغول می‌شوند و در آن روز بی‌آنکه قصد روزه کنند، از خوردن و آشامیدن امساک ورزند و در پایان روز پس از عصر غذا بخورند گرچه به جرعه آبی باشد.

ناگفته نماند که مرحوم میرزا ملکی‌تبریزی در کتاب المراقبات نوشته در پایان روز عاشورا سزاوار است یادکردن حال اهل حضرت سیدالشهدا(ع) و دختران و اطفال آن حضرت که در این وقت، در سرزمین کربلا اسیر دشمنان گشته و به حزن و گریه مشغول بودند و مصائبی بر ایشان گذشت که در خاطر هیچ آفریده‌ای خطور نکند و قلم را تاب نوشتن آن نباشد.

روایاتی از مقتل‌ها

«مقتل» روایت حادثه‌های خونین است و ماجرای شهادت امام حسین(ع) و یارانش از غم‌انگیزترین حادثه‌های خونین تاریخ است که شرح آن در کتاب‌هایی با همین عنوان به دست ما رسیده است. ایسنا به چند مقتل معروف اشاره کرده است.

«مقتل الحسین(ع)» از ابومخنف لوط‌بن یحیی ازدی با ترجمه حجت‌الله جودکی، انتشارات خیمه: ابومِخْنَف لوط‌بن یحیی ازدی غامدی (متوفی ۱۵۷ ق.) یکی از مشهورترین و قدیمی‌ترین گزارشگران واقعه عاشوراست. وی از شیعیان امامی کوفه و تاریخ‌دان و سیره‌نویس بوده است.

«لهوف» نوشته علی‌بن موسی‌ابن طاووس با ترجمه ابوالحسن میرطالبی، انتشارات دلیل ما. «مقتل سیدالشهداء: قمقام زخّار و صمصام بتّار» نوشته فرهاد میرزا قاجار، بازنویسی و تحقیق ابوالفضل هادی‌منش، نشر جمال: «قمقام زخّار و صمصام بتّار» به معنی دریای آکنده و شمشیر برنده است، مقتلی فارسی نوشته معتمدالدوله، فرهاد میرزا پسر عباس میرزا ولی‌عهد فتحعلی شاه قاجار. این کتاب به تفصیل به شرح احوال امام حسین(ع) اعم از بیان حوادث و وقایع زمان تولد تا شهادت حضرت پرداخته و در سال ۱۳۰۳ قمری نگارش یافته است. «مقتل الکرام» نوشته بهاءالدین قهرمانی‌نژاد شائق، شرکت چاپ و نشر بین‌الملل و «مقتل الحسین(ع) به روایت شیخ صدوق (قده): امام حسین(ع) و عاشورا از زبان معصومان(ع)» تألیف محمد صحتی سردرودی. این اثر کوششی است در بازآفرینی مقتل الحسین شیخ صدوق با استفاده از آثار و احادیثی که در دیگر منابع آمده است.

خبر

خدمت‌رسانی هلال‌احمر به زائران

ایرنا: جمعیت هلال‌احمر همه‌ساله در ایام محرم و اربعین حسینی خدمت به زائران را سرلوحه وظایف خویش قرار می‌دهد و برای جلب مشارکت‌های مردمی و خیران در امور عام‌المنفعه و بشردوستانه اهتمام دارد و به همین منظور، سازمان داوطلبان امسال نیز همچون دو سال گذشته، در قالب پویش ملی «مرهم زائر» و برای تأمین بخشی از اقلام دارویی مورد نیاز این مراسم جهانی و اجتماع انبوه، اعلام مشارکت عمومی‌کرده است.

سومین پویش ملی «مرهم زائر» با هدف تأمین بخشی از نیازمندی‌های دارویی و تجهیزات مصرفی پزشکی مراسم اربعین حسینی و دیگر طرح‌های سلامت‌محور و بشردوستانه هلال‌احمر، از محل مشارکت‌های مردمی، خیرین و حامیان، در ماه محرم آغاز شده است.

با اعلام فراخوان و در قالب پویش «مرهم زائر» برای سومین سال متوالی، عموم مردم، خیران و حامیان با جمعیت هلال‌احمر در زمینه ارائه خدمات بهداشتی و درمانی به زائران مراسم اربعین حسینی از طریق تأمین بخشی از نیازمندی‌های دارویی و تجهیزات مصرفی پزشکی این تجمع انبوه و باشکوه همکاری خواهند کرد.

همکاری آحاد مردم و خیرین با پویش «مرهم زائر ۳» از طریق مشارکت‌های نقدی و غیرنقدی صورت می‌گیرد. مشارکت غیرنقدی مردم در این پویش شامل اهدای داروهای سالم و مازاد بر مصرف خانگی و نحوه مشارکت حامیان، اهدای محموله دارویی و تجهیزات مصرفی پزشکی به شعب، خانه‌های هلال و پایگاه‌های جمعیت هلال‌احمر در سراسر استان خواهد بود.

شهروندان می‌توانند با اهدای داروها در بسته‌بندی مناسب و ترجیحا با بسته‌بندی اولیه کارخانه، داروهای یخچالی و داروهای دارای شرایط نگهداری در دمای ۱۵ تا ۲۰ درجه نباشد، داروهای مایع، نیمه‌جامد، اسپری‌ها و شیاف‌ها با بسته‌بندی باز و نیز قرص‌ها، کپسول‌ها، پرل‌ها به‌صورت فله‌ای و بازنشده در پویش «مرهم زائر» شرکت کنند.

شهروندان می‌توانند با اهدای داروها در بسته‌بندی مناسب و ترجیحا با بسته‌بندی اولیه کارخانه، داروهای یخچالی و داروهای دارای شرایط نگهداری در دمای ۱۵ تا ۲۰ درجه نباشد، داروهای مایع، نیمه‌جامد، اسپری‌ها و شیاف‌ها با بسته‌بندی باز و نیز قرص‌ها، کپسول‌ها، پرل‌ها به‌صورت فله‌ای و بازنشده در پویش «مرهم زائر» شرکت کنند.

جدول ۴۸۲۰ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- سعادت و خوشبختی- هیدروتراپی ۲- معروف‌ترین تلسکوپ فضایی- نیکی و بخشش- پهنه وسیع آبی ۳- خوشگذران- سقف فروریخته- نمایشنامه‌ای نوشته گوگول ۴- مشعل جوشکاری- دادخواهی- قضاوت ۵- فرمانده کیانی- باز ای... ناز با دل من بساز- تواتر ۶- میدان جنگ- باتجربه- عنوانی مخصوص امیران ۷- تکنیکی آوازی که در اثر غلت صدا و ارتعاش تارهای صوتی به وجود می‌آید- پیروز و موفق- یک و دو ۸- خمیده- ظرف نگهداری گل- یار همایون ۹- حرف انتخاب- اجداد- ماکت ۱۰- سیر و سیاحت- خنک‌کن- انقباض شدید عضلات ۱۱- ظاهر و باطنش یکی نیست- اسب بارکش- کامیون ارتشی ۱۲- هر چیز مکرر و قالبی- مجموعه مسکونی بزرگ- زائوترسان ۱۳- در دوره ساسانیان به دهستان می‌گفتند- قوم سرخپوست بومی مکزیک- لفافه ۱۴- سهیم- مصیبت‌ها- معادل فارسی تیتر ۱۵- فرمانروای خودکامه و مستبد- چیزی را به کسی دادن

عمودی:

۱- داستانی از جومپا لاهیری، نویسنده ادبیات هند- نمو ۲- شعر کوتاه ژاپنی- حاشیه‌ها- پشت سر هم ۳- بهره وام- مبنای تاریخ اسلامی- شیوه جنگ‌آرایی ۴- دریاچه‌ای زیبا در کلاردشت- سخن، گفتار- تابلوی شماره و تعداد برداشت هر صحنه فیلم ۵- نمایان- یکی پس از دیگری ۶- هنگام ورود به جایی گفته می‌شود- کودک پاریسی رمان بینوایان- خدای ساختگی ۷- اطراف شهر- جر و بحث بیهوده- ساده‌لوح ۸- پسوند شباهت- پشتیبانی و حمایت- آشفته و پریشان ۹- ناخوشایند- آرامش و اطمینان- صلح ۱۰- نیمی از دنیا- مرحبا- مجرم ۱۱- مجله مدل‌های لباس- روز قیامت ۱۲- اسناد- توده انبوه برف که از بالای کوه سرازیر شود- شیپور جنگی ۱۳- کارشناس تعیین ارز و بها- اجاره‌دهنده- خواری و خفت ۱۴- شهری در استان اردبیل- ماه چهارم سریانی- یاقوت ۱۵- اهرم بازدارنده در پیروزی- کنایه از سرشکسته و بی‌اعتبارشدن است.

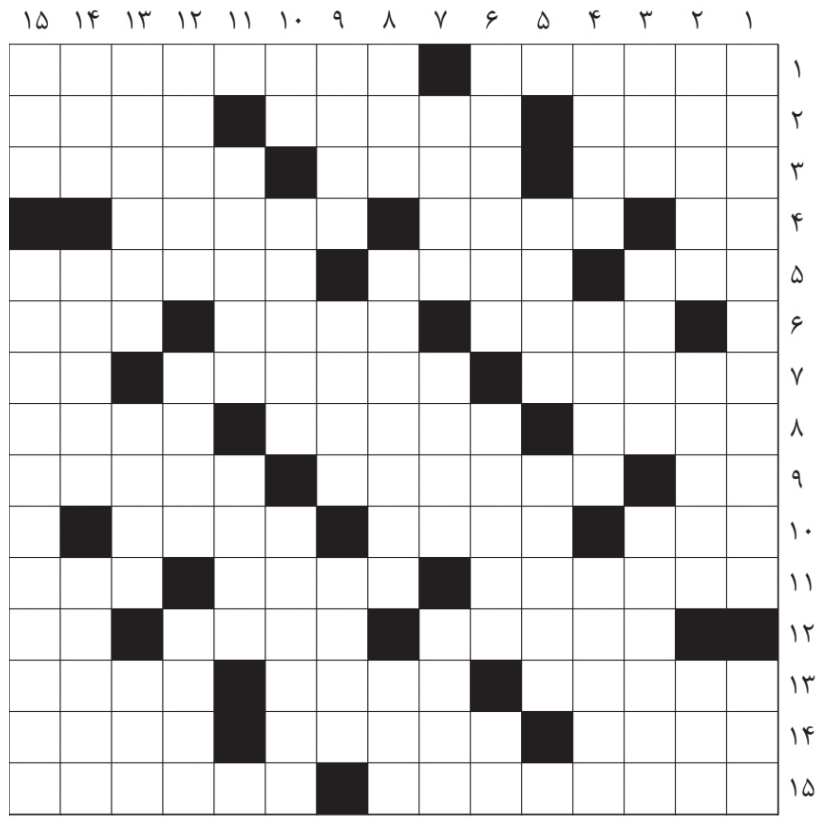

حل سودوکو ۳۸۱۵

۹	۱	۷	۶	۲	۳	۴	۵	۸
۵	۲	۳	۸	۷	۴	۶	۱	۹
۴	۸	۶	۵	۹	۱	۷	۳	۲
۱	۹	۲	۳	۴	۶	۸	۷	۵
۳	۴	۸	۱	۵	۷	۹	۲	۶
۶	۷	۵	۲	۸	۹	۳	۴	۱
۸	۳	۴	۹	۱	۲	۵	۶	۷
۷	۵	۱	۴	۶	۸	۲	۹	۳
۲	۶	۹	۷	۳	۵	۱	۸	۴

۹	۸	۱	۳	۵	۶	۴	۲	۷
۶	۴	۳	۲	۹	۷	۵	۱	۸
۷	۲	۵	۸	۱	۴	۶	۹	۳
۴	۶	۸	۹	۷	۲	۱	۳	۵
۱	۵	۹	۶	۳	۸	۲	۷	۴
۲	۳	۷	۱	۴	۵	۹	۸	۶
۵	۹	۶	۷	۲	۳	۸	۴	۱
۸	۷	۲	۴	۶	۱	۳	۵	۹
۳	۱	۴	۵	۸	۹	۷	۶	۲

حل جدول ۴۸۱۹

سودوکو سخت ۳۸۱۶

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

		۸	۴			۹		
۲		۵	۶	۸				۴
۶				۷				
	۷	۱						
			۵		۲			
						۶	۹	
				۹				۸
۸				۲	۶	۵		۱
		۳			۴	۲		

سودوکو ساده ۳۸۱۶

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۴	۱		۲			۹	۵	
۵			۱				۲	
۹					۴			
۱	۵					۳	۶	
۲			۶		۵			۱
	۷	۸					۴	۲
			۹					۷
	۶				۷			۵
	۲				۸		۹	۳